

עמ"ת 14926/02/23 - מדינת ישראל נגד מ' ח'

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 14926-02-23 מדינת ישראל נ' ח'
תיק חיצוני: 467440/2022

בפני	כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	מ' ח'

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט קמא מיום 5.2.23, במסגרתה בוטלו כל התנאים המגבילים שחלו עד אותה עת על המשיב, ובפרט - וזה נושא הערר - הותר לו לחזור לביתו שבצפון הארץ ולהתגורר שם עם רעייתו, היא המתלוננת בתיק זה.

2. כנגד המשיב הוגש ביום 4.12.22 כתב אישום שייחס לו עבירות אלימות ואיומים כנגד רעייתו - היא המתלוננת.

ביום 24.1.23 תוקן כתב האישום, והמשיב הודה בעובדותיו והורשע במיוחס לו שם. משכך, אתייחס להלן אך לעובדות כתב האישום המתוקן שהוכחו על סמך הודיית המשיב.

3. בתמצית, צוין בכתב האישום המתוקן כי המשיב יליד 1994, נשוי למתלוננת ולהם ילדה קטנה. השניים התגוררו במועדים הרלוונטיים בצפון הארץ סמוך לבית הורי המשיב. כתב האישום המתוקן מפרט מספר אירועים אלימים:

(-) ביום 1.5.21 תקף המשיב את המתלוננת, שהיתה אותה עת בהריון, בכך שהיכה אותה במכות אגרופ. כתוצאה מכך היא נפלה, ראשה פגע בקרקע והיא אושפזה בבית חולים להשגחה;

(-) בחודש 12/21 תקף המשיב את המתלוננת בכך שהיכה בה בידיו, הפיל אותה לרצפה ובעודה שרועה על הקרקע, המשיך להכותה באגרופיו ומשך בשערה. בעקבות כך עזבה המתלוננת את ביתה ועברה למשך כחודש לבית הוריה;

(-) ביום 15.10.22 במהלך ויכוח, תקף המשיב את המתלוננת במכת אגרופ בראשה;

(-) ביום 25.11.22 בבית הורי המשיב ובמסגרת ויכוח, אמר המשיב למתלוננת: "את חוצפנית, תורידי את העיניים כשאת מדברת איתי" וכן תקף אותה באופן שאחז בידה הימנית, הפילה ארצה, אחז בידה השניה וגרר אותה עד לכניסה לבית, פתח את הדלת ודחף את המתלוננת מחוץ לבית. כמו כן אמר לה "אם לא תצאי מהבית אני אוריד לך את הראש".

4. סמוך לאחר הגשת כתב האישום המקורי הורה בית המשפט במסגרת הליך המ"ת, ביום 5.12.22, ולאחר שבא כוח המשיב הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, על שחרור המשיב בתנאים מגבילים. בית המשפט קמא הפנה לחולשה ראיתית מסוימת שכבר אינה רלוונטית כיום נוכח הודיית המשיב במיוחס לו בכתב האישום המתוקן; ציין כי מדובר במשיב נעדר עבר פלילי; ובשים לב לחלופה המרוחקת שהוצעה ביישוב ברהט, הורה על שחרור המשיב לשם בתנאים שכללו גם פיקוח אנושי.

5. כפי שצוין לעיל, ביום 24.1.23 תוקן כתב האישום והמשיב הודה בעובדותיו והורשע בעבירות שיוחסו לו - תקיפה בת זוג הגורמת חבלה של ממש (2 מקרים); תקיפת בת זוג (2 מקרים); ואיומים (2 מקרים).

יצוין כי לדיון בו הודה המשיב ושהתקיים בפני המותב בתיק העיקרי, התייצבה המתלוננת וצינה כך: **"חזרנו להיות יחד, אנחנו רוצים לגדל את הבת שלנו יחד ולשקם את הבית, ואנחנו רוצים שתעזרו לנו. כל ההליך הזה גורם לנו נזק. אני מרגישה מוגנת ולא מרגישה סכנה מפני הנאשם"**.

6. עוד טרם הודיית המשיב בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.1.23, הוא הגיש בקשה לעיון חוזר וכן הודיע על שינוי הייצוג. המשיב טען כי חלה החמרה במצב הכלכלי שלו ושל משפחתו, עוד טען כי הוא ורעייתו השלימו, ולכן הוא ביקש להחזירו לאזור הצפון תחת פיקוח.

7. ביום 5.2.23, לאחר הרשעת המשיב, ניתנה החלטת בית המשפט קמא, נושא ערר זה. במסגרת אותו דיון הפנה בא כח המשיב להודיית מרשו בעובדות כתב האישום המתוקן; טען כי בני הזוג השלימו והחליטו להמשיך בחייהם המשותפים; הפנה לדברי המתלוננת בפני המותב בתיק העיקרי ולפיהם היא מרגישה מוגנת ובטוחה; וכן הפנה לכך כי בתיק העיקרי ניתנה הנחייה לשירות המבחן להכין תסקיר לעניין העונש ולבחון גם הליך טיפולי. יצוין כי לדיון בבקשה לעיון חוזר התייצב גם בא כח המתלוננת, שגם הוא מסר שהיא אינה חשה סכנה.

8. בהחלטת בית המשפט קמא, הוא הפנה לעובדות כתב האישום המתוקן; לכך כי מדובר במשיב נעדר עבר; וכן צוין כי הוא לקח בחשבון את עמדת המתלוננת. נוכח האמור לעיל, הורה בית המשפט קמא על ביטול כל התנאים המגבילים.

9. במסגרת הערר טענה העוררת שהחלטת בית המשפט קמא מעמידה בסכנה את המתלוננת. מדובר במי ששוחרר בתנאים מגבילים רק ביום 5.12.22, וכעבור זמן קצר יחסית בוטלו בעניינו כל התנאים המגבילים. זאת ועוד, החלטת השחרור הראשונה ניתנה ללא תסקיר וללא שבפני בית המשפט קמא הונח בסיס כלשהו שיש בו להעיד כי מסוכנותו

של המשיב פחתה. זאת ועוד, נוכח הודיית המשיב חזקת החפות כבר אינה עומדת לו.

עוד צוין, כי גם אם ניתן היה, בדוחק, לקבל את החלטת השחרור ליישוב רהט, שהתקבלה ללא שהוכן תסקיר (וזאת נוכח העומס המוטל על שירות המבחן ובשים לב לריחוק הגיאוגרפי המשמעותי ולכך שנקבעו בנוסף גם מפקחים), לא ניתן לקבל - בשים לב למעשיו המוכחים של המשיב והמסוכנות הנשקפת ממנו - את החזרתו לביתו, ובמיוחד את האפשרות שניתנה לו לשוב ולהתגורר עם המתלוננת. מצב זה מעמיד את המתלוננת בסכנה של ממש.

נטען שמעשיו של המשיב, שנעשו על פני תקופה ארוכה יחסית שנפרשה על כשנה וחצי, וכללו 4 אירועים אלימים נפרדים, מעידים על מסוכנות ברמה גבוהה וניכרים מהם אלמנטים של השפלה ואלימות.

משכך, טענה העוררת שהיה מקום בנסיבות העניין לנקוט משנה זהירות בטרם שינוי תנאי השחרור, ובראש ובראשונה היה מקום להיעזר בחוות דעת מקצועית של שירות המבחן.

10. מנגד, עתרו בא כח המשיב וכן בא כח המתלוננת שאף הוא התייצב לדיון לפני, לדחות את הערר.

נטען שיש לתת משקל של ממש לרצון בני הזוג לשקם את היחסים ביניהם. זו גם הסיבה שהמשיב בחר להודות בעובדות כתב האישום המתוקן כבר בשלב מקדמי יחסית של ההליך ולבקש את סיועו של שירות המבחן.

בהקשר למתלוננת, ביקשו בא כח המשיב ובא כח המתלוננת לדחות את טענות העוררת כי עמדתה אינה אותנטית. נטען בהקשר האחרון, כי מדובר במורה משכילה, אשר בטוחה בעמדתה בדבר רצונה לחזור ולבנות את חייה עם המשיב, ושהיא חשה מוגנת במסגרת חייה עמו. לכן, בשים לב לכלל הנתונים, מדובר בהחלטה שאין מקום להתערב בה.

11. דין הערר להתקבל, ולטעמי מדובר במקרה מובהק שבו לא היה מקום להקל בצורה כה דרסטית בתנאים המגבילים, בשים לב למהות מעשיו המוכחים של המשיב, וכנגזרת מכך המסוכנות הנשקפת למתלוננת; ובפרט הדברים נכונים ומודגשים בשים לב לכך כי אין חוות דעת של גורם מקצועי בדמות שירות המבחן.

12. כפי שצינתי, בעניינו של המשיב נקבע - על בסיס הודאתו - כי הוא תקף מספר פעמים את המתלוננת. מדובר במספר אירועים אלימים בהם לא היסס לנקוט באלימות חמורה כנגד המתלוננת. באחד מהמקרים היתה המתלוננת בהיריון, ומכל המקרים עולה כי מדובר במשיב אשר נקט כלפי המתלוננת בגישה משפילה והתקשה לרסן את זעמו.

רצף האירועים ואופי המעשים מעידים על פני הדברים, כי אין מדובר באירועים יחידים, אלא בדפוס התנהגות.

במקרים שכאלה ובשים לב שבאירועים של אלימות במשפחה מדובר לא פעם בנאשמים נעדרי עבר פלילי, "נורמטיביים"

על פני הדברים, אך שפועלים באלימות כנגד בנות זוגם בעת התפרצויות זעם בלתי נשלטות ומתוך מטענים רגשיים ונפשיים, מונחים בתי המשפט לנקוט במשנה זהירות ולהיעזר בגורם מקצועי, כאשר הכוונה לרוב בשירות המבחן (ר' מיני רבים בש"פ 6190/10 פלוני נ' מדינת ישראל (5.9.10); בש"פ 1751/17 מדינת ישראל נ' פלוני (7.3.17)).

13. בענייננו, לא היה מקום להורות על ביטול כל התנאים המגבילים בשים לב לכך שמדובר במספר מקרי אלימות; בהינתן התקופה הקצרה יחסית שחלפה מאז השחרור; ומשום שלא התקבלה כל חוות דעת מקצועית בנוגע לרמת המסוכנות הנשקפת ממנו וללא שגורם מקצועי ובלתי תלוי קיבל ובחן את עמדת המתלוננת.

14. זאת ועוד, מסוכנות המשיב כלפי המתלוננת אינה עולה רק מהמעשים בהם הודה, והדברים ברורים מאליהם, אלא גם מהראיות המצויות בתיק החקירה. חרף הודיית המשיב בעובדות כתב האישום המתוקן, אני סבור כי בהליך המעצר ניתן ויש להיעזר גם בנתונים העולים מתיק החקירה, ובלבד שהם אינם סותרים את הודיית המשיב. כפי שצוין בש"פ 8155/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2.12.13) **"..הפרקטיקה מלמדת כי על מסוכנותו של הנאשם ניתן להסיק בעיקר מחומר הראיות ולא מכתב האישום. חומר הראיות הוא שנותן את הצבע ואת הגוון, אם לקולא ואם לחומרה, הן של נסיבות המעשה והן של הנאשם.."**

ולענייננו, עיון בתיק החקירה מעלה את הנתונים הבאים:

(-) כי לאחר שהמשיב תקף את המתלוננת כאשר היתה בהריון, היא מסרה - עת הגיעה לבית החולים - כי היא "החליקה על רצפה חלקה בבית" (מסמך לד' בתיק החקירה - סיכום אשפוז מיום 3.5.21 מבית החולים בצפת);

(-) כי בעבר הזמינה המתלוננת נידת על רקע אלימות של המשיב כנגדה אך בסופו של דבר לא הגישה תלונה;

(-) כי ביום 28.11.22 ביקשה המתלוננת "לבטל" את תלונתה;

(-) כי מעשי האלימות של המשיב אופיינו בין היתר בהשפלה וכדברי המתלוננת: **"..הוא משפיל אותי ומקטין אותי ואמר לי תצאי מהבית ואם לא תצאי מהבית אני אוריד לך את הראש וכל זה וכל הצעקות מול הבת שלי בת שנה.."** (הודעת המתלוננת מיום 26.11.22);

(-) כי קיים "קשר שתיקה" בעיקר מצד משפחת המשיב בנוגע למעשים שעל פני הדברים הם נחשפו להם; וכי המשיב עצמו הכחיש עת נחקר במשטרה את המעשים בהם הודה מאוחר יותר והמתוארים בכתב האישום המתוקן;

נתונים אלה מדגישים את החשש שמא ישוב המשיב על מעשיו; ומה שלא פחות חשוב - שהמתלוננת תירתע מלהגיש פעם נוספת תלונה.

15. אעיר, שלא נעלמה מעיני בקשת המתלוננת להקל עם המשיב, וכן רצונה שהשניים יתחילו בהליך טיפולי. הדברים עלו כבר במסגרת החקירה (ר' דו"ח העימות ביניהם; "ביטול התלונה" שצוין לעיל מיום 28.11.22), וכן

מהתייצבותה ביום 24.1.23 בפני השופטת בתיק העיקרי והדברים שנרשמו מפיה וצוינו לעיל.

השאלה מה המשקל שיש לייחס לבקשה שכזו אינה פשוטה כלל ועיקר (ור' בנדון מאמרן של הדר דנציג-רוזנ ג דנה פוגץ' "כשאהבה כואבת - על דילמת ההתחשבות בבקשתן של נשים החיות בצל האלימות להקל בענישת הפוגע" פורסם המחקרי משפט כו, תש"ע-2010 עמ' 7).

עוד אפנה בנדון לדברים שצוינו בבש"פ 655/10 דיודוב נ' מדינת ישראל (31.1.10)

"עם התגברות המודעות ל"תסמונת האשה המוכה", בתי המשפט נזהרים מלהסתמך על בקשות והצהרות של מתלוננות המבקשות על בני זוגם האלימים, לעיתים, גם בשל החשש שמא הדברים נאמרים בשל לחצים חיצוניים. ברם, כל מקרה יש לבחון לגופו על פי נסיבותיו ועל פי הדמויות שעומדות בפני בית המשפט. לא בכל מקרה יש לפטור את הדברים מתוך גישה פטרנליסטית המבטלת "אוטומטית" את דברי המתלוננת, מחשש שבתסמונת האשה המוכה עסקינן".

באותו מקרה (בש"פ 655/10 לעיל) ציין בית המשפט, כי המתלוננת נמצאת "בתהליך טיפולי פרטני" ולכן - ולאחר שהמתלוננת עצמה התייצבה גם בפני בית המשפט - צוין, כי על פני הדברים היא יודעת לעמוד על שלה ונחושה שלא לאפשר לפוגע לשוב על מעשיו. זאת ועוד, עלה באותו הליך שגם הפוגע (בן הזוג) נבחן על ידי שירות המבחן ואף הומלץ על ידי הליך טיפולי בעניינו.

המקרה האחר לעיל רק מדגיש את החוסרים הניכרים בעניין הנדון לפני - היעדרו של כל גורם מקצועי אשר ידע לתת תמונה מקצועית על המשיב, על המתלוננת, ועל האפשרויות הריאליות העומדות על הפרק.

ובמילים אחרות, גם אם אניח שהמתלוננת אכן מתכוונת לדבריה וכי לא הופעלו עליה לחצים, השאלה שלפני מתמקדת במשיב עצמו - עד כמה הוא עצמו מסוכן למתלוננת; וגם אם כוונותיו אכן כנות לשקם את יחסיו עמה, עד כמה יש לו את היכולות והכוחות שלא לנקוט כלפיה באלימות פעם נוספת. יוזכר, כי המשיב בנקודת הזמן הנוכחית טרם החל כל הליך טיפולי או אחר באופן משמעותי.

16. לפני סיום אציון, כי במסגרת הדיון שנערך לפני השתלח בא כח המשיב בתובעת שטיפלה בתיק בבית המשפט קמא. מדובר בהשתלחות שאינה ראויה והולמת, ודבריו חרגו בהרבה מהמותר והראוי. חרף הערותי לבא כח המשיב, לא רק שהוא לא בחר להתנצל על דבריו - כפי שהיה ראוי שיעשה - אלא שהוא אף החרף את דבריו. טוב יעשה בא כח המשיב אם יתנצל בפני התובעת בדרך שימצא לנכון.

17. סוף דבר, הערר מתקבל במובן זה שהחלטת בית המשפט קמא מיום 5.2.23 - מבוטלת;

בנוסף, אבקש את שירות המבחן לערוך תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. בא כוח המשיב יפנה ישירות לשירות המבחן ויעביר להם את הפרטים הנחוצים לצורך יצירת הקשר עם המשיב;

תשומת לב שירות המבחן לכך כי במסגרת ההליך העיקרי כבר ניתנה הנחייה להכנת תסקיר לעניין העונש;

תסקיר המעצר יוכן עד ליום 17.4.23 ולאחר מכן יוכל בא כוח המשיב לפנות בבקשה לעיון חוזר לבית המשפט קמא;

תיק החקירה הוחזר לידי העוררת;

המזכירות תשלח ההחלטה לשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ב שבט תשפ"ג, 13 פברואר 2023, בהעדר
הצדדים.